

GÜMRÜK SİRKÜLERİ
Sayı: 2015/28

Tarih : 08/06/2015
Ref : 6/28

Konu: GÜMRÜKLERDE NAKİT KONTROLLERİ

1. Giriş

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar uyarınca, Türk Parası ve yabancı para ile bu paralarla ödemeyi sağlayan belgelerin¹ Türkiye'ye ithalatı ve Türkiye'den ihracı serbesttir.

Bu serbestlik çerçevesinde, nakdin² Türkiye'ye/Türkiye'den, bankacılık sistemi üzerinden gelmesi/gitmesi mümkün olduğu gibi, yolcu beraberinde gümrük giriş-çıkış noktalarından gelmesi/gitmesi de mümkündür.

Nakdin yolcu beraberinde gümrük giriş-çıkış noktalarından getirildiği/götürüldüğü hallerde gümrük idaresinin müdahil olduğu/işlev gördüğü işlemleri düzenlemek üzere, en son Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nün 15/04/2015 tarihli ve 2015/1 sayılı Genelgesi³ çıkarılmış bulunmaktadır (Ek 1). 13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı “*Yolcu Beraberinde Nakit Kontrolleri*” konulu Genelge'yi de yürürlükten kaldıran söz konusu genelge bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

¹ Bono, poliçe ve çekler ile seyahat çekleri, posta çekleri, yurt içinde veya yurtdışında yerleşik kuruluşlarca verilen ödeme emri vb. belgeler.

² Türk Parası ve yabancı para ile bu paralarla ödemeyi sağlayan belgeler.

³ Sirkülerin izleyen bölümünde yalnızca “*Genelge*” olarak belirtilecektir.

2.1. Gümrüğün Sorumluluğu

Genelgede, kuryeler veya yolcu beraberinde transfer edilen nakdin takibi, kontrolü ve gerektiğinde kayıt altına alınmasına ilişkin işlemlerin gümrük idaresinin sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.⁴

3. Genelgenin Nakit Kontrolleri Hususunda Belirlediği Usul ve Esaslar

3.1. Yurda Yolcu Beraberinde Nakit Girişi

3.1.1. Gümrüğe Beyan Edilmesi Zorunlu Olmayan Nakit

Genelgeye göre, gümrük giriş noktalarından yurda getirilmesi serbest olan ve aşağıdaki kaynaklardan elde edilen nakdin gümrüğe beyan edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır ve yolcular söz konusu nakdi beyana zorlanamaz.⁵

- Mal ve hizmet ihracat bedeli.
- Transit ticarete ilişkin kazançlar.
- Yabancı sermaye bedeli.
- Diğer kaynaklardan temin edilen nakit.

Genelge’de, yolcu beraberinde gelen “diğer kaynaklardan temin edilen nakit” de gümrüğe beyanı zorunlu olmayan nakit arasında sayılmıştır. Bu deyim kapsamında olan nakdin neleri kapsadığı ya da kapsamadığı belirsizdir. İdarece bu belirsizlik giderilmezse, bunun uzantısı olarak, uygulamaların standart biçimde oluşmaması olasılığı vardır. İlgilerin dikkatini bu hususa çekmek isteriz.

3.1.1.1. Gümrüğe Beyan Edilmesi Zorunlu Olmayan Nakdin Yolcunun İstemesi Halinde Beyan Edilebileceği

Sirkülerin 3.1.1 numaralı bölümünde belirtilen, “gümrüğe beyan edilmesi zorunlu olmayan nakit”, söz konusu nakdi getiren yolcular tarafından istenirse, Genelge’nin 1 numaralı ekinde yer alan “Nakit Beyan Formu” ile gümrük idaresine beyan edilebilecektir.

⁴ Yürürlükten kaldırılan 13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı “Yolcu Beraberinde Nakit Kontrolleri” konulu Genelge’de ise, “kuryeler, seyahat edilen taşıtlar veya yolcu beraberinde transfer edilen nakdin takibi, kontrolü, yasadışı yollarla transferinin önlenmesi ve gerektiğinde kayıt altına alınması işlemleri” Gümrük idaresi’nin sorumluluğunda olan işlemler olarak belirtilmiştir.

⁵ Genelge’nin gümrüğe beyanı zorunlu olmayan nakit hususundaki belirlemeleri yürürlükten kaldırılan 13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı “Yolcu Beraberinde Nakit Kontrolleri” konulu Genelge’deki belirlemelere koşuttur.

“Nakit Beyan Formu” elektronik ortamda, beyanın uygunluğu sağlandıktan sonra, gümrük görevlisi tarafından doldurulur. Sistemde doldurulduktan sonra üç nüsha olarak yazdırılır ve ilgili gümrük personeli ile beyanda bulunan tarafından her bir nüshası imzalanır. Nüshaların ikisi idarede saklanır, üçüncüsü ise yükümlüye verilir.

İhracat karşılığı getirilen dövizlerle ilgili “Nakit Beyan Formlarının” doğruluğuna ilişkin bankalar tarafından yapılabilecek talepler gümrük idaresince gecikmeksizin karşılanır.

3.1.2. Kişisel Sermaye Hareketleri

Türkiye’de ve yurtdışında yerleşik gerçek kişilerin “*kişisel sermaye*”⁶ hareketlerine ilişkin yurtdışından yapacakları transferler, bu transferlerin **bankalar aracılığıyla yapılması koşuluyla** serbesttir. Başka bir deyimle, gerçek kişilerin kişisel sermaye niteliğindeki hareketleri temsil eden nakdinin yolcu beraberinde gümrük giriş noktalarından ülkeye getirilmesi mümkün değildir.

3.1.3. Yurtdışından Temin Edilen Krediler

Türkiye’de ve yurtdışında yerleşik gerçek kişilerin yurtdışından temin ettikleri kredileri **bankalar aracılığıyla** yurda getirmeleri serbesttir. Başka bir deyimle, gerçek kişilerin yurtdışından kişisel sermaye niteliğindeki hareketleri temsil eden nakdinin yolcu beraberinde gümrük giriş noktalarından ülkeye getirilmesi mümkün değildir.

3.1.4. Gümrükçe Nakdin Kaynağının Sorulması

Genelge’nin “*Yurt İçine Nakit Girişi*” başlıklı bölümünün 6’ncı maddesinde, “*Gümrük idaresince, giriş yapan yolcunun beraberindeki nakdin **kaynağının** beyan edilmesinin istendiği durumlarda, beyan doğru yapılmak zorundadır. Yolcu tarafından yapılan beyanın doğru olup olmadığı gümrük idaresince gerçekleştirilecek kontrol suretiyle tespit edilecektir.*” şeklinde cümleler vardır.

⁶ Genelge’de “*kişisel sermaye*” nin neyi ifade ettiği açıklanmamıştır. Yürürlükten kaldırılan 13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı “*Yolcu Beraberinde Nakit Kontrolleri*” konulu Genelge’de ise, “*kişisel sermaye niteliğindeki kıymetler, kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin ve güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, vasiyet veya kalan mal ve göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarını tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları gibi*” kıymetler olarak belirlenmiştir.

Genelge’de, gümrükçe, giriş yapan yolcunun beraberindeki nakdin **kaynağının** beyan edilmesinin hangi amaçlarla ve hangi hallerde isteneceği hususu netliğe kavuşturulmamıştır.⁷ Bu durumun standart olmayan uygulamalara yol açması olasılığı vardır. İlgililerin bu hususa dikkatini çekmek isteriz.

Bizim konuya ilişkin mütalaamız şu şekildedir: 32 sayılı Karar düzenlemelerine yönelik kontrollerde, yolcu beraberinde gelen nakdin kaynağının açıklanması, söz konusu nakdin ülkeye serbestçe getirilebilecek nitelikteki nakitten olup olmadığının tespitine yarar. Yolcu, beraberindeki nakdin kaynağını, kaynağı itibarıyla ülkeye getirilmesi serbest olan nakit (mal ve hizmet ihracat bedeli, transit ticarete ilişkin kazançlar, yabancı sermaye bedeli, diğer kaynaklardan temin edilen nakit) olarak açıklamışsa, gümrük idaresi, elinde tersine başka bir veri yoksa, bu açıklamayı esas alacak ve nakdin ülkeye girişine olanak tanıyacaktır. Kaynağı bu şekilde açıklanan nakdin gümrüğe beyan edilmesi de gerekmecektir. Bizim mütalaamız bu yöndedir.

3.1.5. Gümrük İdaresine Yapılacak Açıklama - Nakit Açıklama Tutanağı

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun’un 16/1’inci maddesinde, Türk Parası, döviz veya bunlarla ödemeyi sağlayan belgeleri yurtdışına çıkaran veya yurda getiren yolcuların, **gümrük idaresinin talebi üzerine**, bunlarla ilgili olarak tam ve doğru açıklama yapmakla mükellef olduğu hükme bağlanmıştır.

Belirtilen kanunda, gümrük idaresinin, Türk Parası, döviz veya bunlarla ödemeyi sağlayan belgeleri yurtdışına çıkaran veya yurda getiren yolculardan hangi hallerde açıklama talep edeceği hususu düzenlenmemiştir.

---

⁷ Yürürlükten kaldırılan 13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı “Yolcu Beraberinde Nakit Kontrolleri” konulu Genelge’nin 1.1/c numaralı bendinde yolcu beraberinde getirilen nakdin ne amaçla ve ne şekilde yapılacağına dair belirlemeler yapılmıştı. Bu belirlemelere göre, “Gümrük idaresi, yurda girişte farkındalığın artırılması ve caydırıcılığın sağlanmasını temin edecek sayıda kişiden, bulundukları nakdin kaynağını kontrol amacıyla beyanda bulunmalarını isteyebilir. Kontrol edilecek kişiler, ilgili kurumlardan gelen bilgiler de dikkate alınarak yapılacak risk analizlerine istinaden veya görevli personel tarafından yapılan değerlendirmeye dayanarak rastgele seçilir.”

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un 16/1'inci maddesinde yer alan hüküm, aynen, belirtilen kanunun 27'nci maddesine dayanılarak çıkarılan "Yönetmelik"⁸'in 41/1'inci maddesinde de yer almaktadır. Aynı yönetmeliğin 41/3'üncü maddesinde ise, "yolculardan açıklamada bulunmalarını istemeye gümrük idaresinin gümrük kapılarında görevli personeli yetkilidir" hükmüne yer verilmişse de, bu yetkinin hangi hallerde ve nasıl kullanılacağı hususuna dair hiçbir hükme yer verilmemiştir.

Genelge'de de, açıklamanın hangi hallerde ve hangi kapsamda isteneceğine dair hiçbir belirleme yer almamaktadır.⁹

3.1.5.1. Nakit Açıklama Tutanağı

Yönetmelik'in 42'nci maddesi hükmü uyarınca, kendisinden açıklama talep edilen yolcuyla ilgili tespitler bir tutanağa bağlanmaktadır.

Genelge söz konusu tutanak konusunda şu belirlemeleri içermektedir: "Nakit Açıklama Tutanakları elektronik ortamda, nakit zilyedinin sözlü beyanı ve gümrük personelinin tespitlerine istinaden doldurulur ve dört nüsha olarak yazdırılır. Söz konusu tutanaklar en az bir gümrük personeli ile beyanda bulunan kişi tarafından imzalanır. Talep edilmesi halinde bir nüshası ilgisine verilir."

⁸ Yönetmeliğin tam adı "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik" tir.

⁹ Yürürlükten kaldırılan 13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı "Yolcu Beraberinde Nakit Kontrolleri" konulu Genelge'de ise, bu konuda ayrıntılı açıklamalar yapılmıştı. Buna göre,

- "açıklama istenecek yolcular, ilgili kurumlardan edinilen risk kriterlerine dayanarak idarece yapılan risk analizlerinin yanı sıra ilgili personelin değerlendirmelerine göre örnekleme yoluyla belirlenir.
- "kontrol edilecek yolcular belirlenirken, bu kişilerin nakdin kaynağı ile ilgili olarak kontrole tabi tutulup tutulmadıklarına bakılmaz."
- "açıklama istenen kişilerin açıklamalarının doğru olup olmadığı her defasında Gümrük personeline fiziki kontrol suretiyle tespit edilir."
- "gerekli kolaylığı sağlamayan yolcuların üst, eşya ve araçları gümrük görevlileri tarafından Adli Önleme ve Arama Yönetmeliğine göre aranır."

3.1.5.2. Açıklamanın Doğru Yapılmaması Halinde Ceza

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un 16/2'nci maddesinde şu hükümler yer almaktadır: *"Yetkililerce talep edildiği halde herhangi bir açıklama yapılmaması veya yanlış ya da yanıltıcı açıklama yapılması halinde, yolcu beraberindeki değerler gümrük idaresi tarafından muhafaza altına alınır. Gümrük idaresince, açıklamada bulunmayan yolculara taşıdıkları değer, tutar konusunda gerçeğe aykırı açıklamada bulunan yolculara ise taşıdıkları değer ile açıkladıkları değer arasındaki farkın onda biri kadar idarî para cezası kesilir. Ayrıca durum şüpheli sayılarak Başkanlığa bildirilmekle birlikte ilgili diğer mercilere de intikal ettirilir. (...)"*

Bu hükümler temelinde, Genelge'de de şu belirlemelere yer verilmiştir:

- Açıklamanın doğru yapılmadığının tespiti halinde, tutanak en az iki memur tarafından imzalanarak Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na (MASAK) bildirilir.
- 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna istinaden istenilen açıklamanın eksik yapıldığının veya hiç yapılmadığının anlaşılması halinde, 2.500 TL'yi aşan farklar için aynı kanununun 16'ncı maddesi gereğince gümrük idaresi tarafından, açıklanmayan miktarın %10'u tutarında idari para cezası kesilir ve söz konusu nakit muhafaza altına alınır.

3.2. Yurttan Yolcu Beraberinde Nakit Çıkışı

3.2.1. Çıkarılabilecek Nakitte Sınır

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar çerçevesinde, yurtdışına yolcu beraberinde çıkarılacak nakdin üst sınırı, 5.000 ABD Doları ya da bu tutar eşiti Türk Parası ya da yabancı paralardır. Bununla birlikte, yurtdışında yerleşik kişiler ile Türkiye'de yerleşik sayılmakla birlikte yurtdışında çalışan Türk uyruklu kişilerin, yurda girişlerinde beyan etmiş olmak koşuluyla, 5.000 ABD Doları üzerindeki döviz yurtdışına çıkarmaları mümkündür.

Türkiye'de yerleşik kişilerin 5.000 ABD Doları üzeri döviz bankacılık sistemi dışında yurtdışına çıkarabilmeleri ise, ancak *"görünmeyen işlemler"*¹⁰ çerçevesinde bankalardan döviz satın aldıklarını tevsik etmeleri halinde mümkündür.

¹⁰ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın I-M sayılı Genelgesine göre görünmeyen işlemler, sigorta bedeli, komisyonculuk ücreti, dökümantasyon giderleri gibi *"ithalat, ihracat gibi mal hareketini doğuran işlemler ile sermaye akımları dışında kalan, ancak bu konulara dolaylı olarak bağlı bulunan sosyal, ekonomik ve kişisel ilişkilerin değişik aşamasını içine alan işlemleri ve ödemeleri"* ifade etmektedir.

Yukarıda belirtilen ve ülkeden çıkışına izin verilen tutarlar üzerindeki nakdin çıkarılmasının söz konusu olması halinde, yakalanan nakde el konulur. Bu husus, ayrıca 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesi çerçevesinde 32 sayılı Karar hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığının ve muvazaalı işlem yapıp yapılmadığının değerlendirilmesi amacıyla Cumhuriyet Savcılığı'na bildirilir ve Cumhuriyet Savcısı'nın talimatına göre hareket edilir.

3.2.2. Beyan Zorunluluğu Olmayan Tutar

5.000 ABD Doları karşılığında kadar olan Türk Parası ve yabancı paraların beyan edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

3.2.3. Ödemeyi Sağlayan Belgelerin Yurtdışına Çıkarılması

32 sayılı Karar uyarınca, Türk Parasıyla ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgelerin yurtdışına çıkarılması serbesttir.

3.2.4. Gümrükçe Açıklama İstenmesi

Gümrük İdaresi, yolcu beraberinde yurtdışına çıkarılan aşağıdaki unsurlarla ilgili olarak suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi mevzuatı çerçevesinde yolcudan açıklama isteyebilir:

- Türk Parasıyla ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgeler.
- Görünmeyen işlemler çerçevesinde çıkarılan yabancı para.
- Daha önce yurt dışından getirildiği belgelendirilebilen döviz.

Genelge'de yazılı olmamakla birlikte, açıklama istenebilecek hususlar arasında Türk Parası'nın ve yabancı paraların da olduğu mütalaa edilmektedir. Bu mütalaa, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un 16/1'inci maddesinde yer alan "*Türk Parası, döviz veya bunlarla ödemeyi sağlayan belgeleri yurtdışına çıkaran veya yurda getiren yolcuların, **gümrük idaresinin talebi üzerine**, bunlarla ilgili olarak tam ve doğru açıklama yapmakla mükellef olduğu*" yönündeki hükme dayanmaktadır.

3.2.5. Açıklamanın Yapılmaması – Doğru Yapılmaması

Gümrük idaresince talep edilen açıklamanın hiç yapılmaması ya da yanlış yapılması hallerinde, bu durumun, gümrük yetkililerince, gerekirse fiziken de yapılan kontroller sonucu tespit edilmesi üzerine, ceza uygulanması söz konusu olacaktır. Bu konuda, Sirkülerin "*Açıklamanın Doğru Yapılmaması Halinde Ceza*" başlıklı 3.1.5.2 numaralı bölümünde yer alan açıklamalar yurtdışına çıkarılan nakit için de geçerlidir.

4. Sonuç

Bu sirkülerde, gerek duyulduğunda ilgili mevzuata da gönderme yapılarak, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nün 15/04/2015 tarihli ve 2015/1 sayılı Genelgesi konu edilmiştir.

Genelge'de belirsizlik taşıyan hususlar vardır. Bu belirsizlikler standart olmayabilecek uygulamalar için altyapı oluşturmaktadır. İlgilerin bu olasılığa karşı hazırlıklı olmalarını öneririz.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

(*)Sirkülerlerimizde yer alan dış ticaret, gümrük ve Avrupa Birliği konularında, daha ayrıntılı bilgi ve görüş almak için aşağıda bilgileri yer alan uzmanımızla iletişime geçebilirsiniz.

(**) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

Cahit YERCİ
Yeminli Mali Müşavir
Vergi Departmanı, Kaliteden Sorumlu Ortak
(Dış Ticaret - Gümrük - AB Konuları)
cycerci@mazarsdenge.com.tr

**Sirküler Eki 1:
2015/1 Sayılı Genelge**

**GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü**

Sayı : 87375112/010.06

Tarih, 15/04/2015

Konu : Gümrüklerde Nakit Kontrolleri

**GENELGE
(2015/1)**

Bankacılık sistemi dışında gerçekleşen ve yolcu beraberinde ülkemize getirilen veya ülkemizden çıkarılan nakdin (Türk Parası, yabancı paralar ve bunlarla ödemeyi sağlayan; bono, poliçe ve çekler ile seyahat çekleri, posta çekleri, yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kuruluşlarca verilen ödeme emri vb. belgeler) giriş ve çıkışına ilişkin usul ve esaslar Türk Parası kıymetini koruma hakkında mevzuat ile suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi hakkında mevzuatta düzenlenmiştir.

Buna göre, kuryeler veya yolcu beraberinde transfer edilen nakdin takibi, kontrolü gerektiğinde kayıt altına alınmasına ilişkin işlemler gümrük idaresinin sorumluluğundadır.

Söz konusu mevzuata dayanarak yapılan nakit kontrolleri ile ilgili gümrük giriş-çıkış noktalarında uyulması gereken usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

YURT İÇİNE NAKİT GİRİŞİ

1) Türkiye’de ve yurt dışında yerleşik gerçek kişilerin, kişisel sermaye hareketlerine ilişkin yurtdışından yapacakları transferler ile yurtdışından temin ettikleri kredileri bankalar aracılığıyla getirmeleri serbesttir.

2) Yurda girişte aksine bilgi ve belge olmaması durumunda, kişilerin taşıdıkları nakdin kaynağına ilişkin gümrük idaresine yaptıkları beyan esastır.

3) Mal ve hizmet ihracat bedeli, transit ticarete ilişkin kazançlar, yabancı sermaye bedeli veya diğer kaynaklardan temin edilen nakdin gümrük giriş noktalarından yurda getirilmesi serbesttir. Bu nakdin beyan edilmesi zorunlu değildir ve yolcular beyana zorlanamaz. Talep etmeleri halinde, yolcuların getirdikleri bu nakdi EK-1’de yer alan “Nakit Beyan Formu” ile gümrük idaresine beyan etmeleri mümkündür.

4) Nakit Beyan Formları elektronik ortamda, beyanın uygunluğu sağlandıktan sonra, gümrük görevlisi tarafından doldurulur. Sistemde doldurulduktan sonra üç nüsha olarak yazdırılır ve ilgili gümrük personeli ile beyanda bulunan tarafından her bir nüshası imzalanır. Nüshaların ikisi idarede saklanır, üçüncüsü ise yükümlüye verilir.

5) İhracat karşılığı getirilen dövizlerle ilgili Nakit Beyan Formlarının doğruluğuna ilişkin bankalar tarafından yapılabilecek talepler gecikmeksizin karşılanır.

6) Gümrük idaresince, giriş yapan yolcunun beraberindeki nakdin kaynağının beyan edilmesinin istendiği durumlarda, beyan doğru yapılmak zorundadır. Yolcu tarafından yapılan beyanın doğru olup olmadığı gümrük idaresince gerçekleştirilecek kontrol suretiyle tespit edilecektir.

7) Nakit Açıklama Tutanakları (EK-2), elektronik ortamda, nakit zilyedinin sözlü beyanı ve gümrük personelinin tespitlerine istinaden doldurulur ve dört nüsha olarak yazdırılır. Söz konusu tutanaklar en az

bir gümrük personeli ile beyanda bulunan kişi tarafından imzalanır. Talep edilmesi halinde bir nüshası ilgisine verilir.

8) Açıklamanın doğru yapılmadığının tespiti halinde, tutanak en az iki memur tarafından imzalanarak Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na (MASAK) bildirilir.

9) 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna istinaden istenilen açıklamanın eksik yapıldığının veya hiç yapılmadığının anlaşılması halinde, 2.500 TL'yi aşan farklar için aynı Kanununun 16 ncı maddesi gereğince gümrük idaresi tarafından, açıklanmayan miktarın %10'u tutarında idari para cezası kesilir ve söz konusu nakit muhafaza altına alınır.

YURT DIŞINA NAKİT ÇIKIŞI

1) Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar çerçevesinde, yurt dışına gümrükler üzerinden çıkarılacak nakde ilişkin miktar sınırlamaları bulunmaktadır.

Yurt dışına çıkan kişilerin bankacılık sistemi dışında çıkarabilecekleri Türk Parasının üst sınırı 5.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasıdır. Bu sınır yabancı para için de geçerlidir. Ancak, 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin "f" fıkrasında, yabancı paranın yurt dışına çıkışı ile ilgili olarak bazı istisnalar getirilmiştir. Buna göre;

Yurt dışında yerleşik kişiler ile Türkiye'de yerleşik sayılmakla birlikte yurt dışında çalışan Türk uyruklu kişilerin, yurda girişlerinde beyan etmiş olmak koşuluyla 5.000 ABD Doları üzerindeki döviz yurt dışına çıkarmaları mümkündür.

Türkiye'de yerleşik kişilerin 5.000 ABD Doları üzeri döviz bankacılık sistemi dışında yurt dışına çıkarabilmeleri ise, ancak "görünmeyen işlemler" çerçevesinde bankalardan döviz satın aldıklarını tevsih etmeleri halinde mümkündür. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın I-M sayılı Genelgesine göre görünmeyen işlemler; sigorta bedeli, komisyonculuk ücreti, dökümantasyon giderleri... gibi "ithalat, ihracat gibi mal hareketini doğuran işlemler ile sermaye akımları dışında kalan, ancak bu konulara dolaylı olarak bağlı bulunan sosyal, ekonomik ve kişisel ilişkilerin değişik aşamasını içine alan işlemleri ve ödemeleri" ifade etmektedir.

2) 5.000 ABD Doları karşılığına kadar olan Türk Parası ve yabancı paraların beyan edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. 32 sayılı Kararda, Türk Parası ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgelerin yurt dışına çıkışına ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu itibarla, bu belgelerin yurt dışına çıkarılması serbesttir.

3) Yurt dışına çıkışta yapılacak kontroller, "Yurt İçine Nakit Girişi" bölümünde belirtilen usulde yapılır. Çıkarılan nakdin miktarı ile ilgili olarak bulunulan beyanın doğruluğu gerekirse fiziken kontrol edilir.

4) Yukarıda belirtilen miktarlar üzerindeki nakdin çıkarılmasının söz konusu olması halinde, yakalanan nakde el konulur. Bu husus, ayrıca 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanununun 3 üncü maddesi çerçevesinde 32 sayılı Karar hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığının ve muvazaalı işlem yapıp yapılmadığının değerlendirilmesi amacıyla Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve Cumhuriyet Savcısının talimatına göre hareket edilir.

Ayrıca, yurt dışına çıkarılmakta olan Türk Parası ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgeler, görünmeyen işlemler çerçevesinde çıkarılan yabancı para ve daha önce yurt dışından getirildiği belgelendirilebilen döviz ile ilgili olarak suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi tarafından açıklama istenebilir. Bu durumda, bulundurulmuş meblağların açıklanmaması ya da eksik açıklanması halinde 2.500 TL'yi aşan farklar için "Yurt İçine Nakit Girişi" bölümünde izah edildiği şekilde işlem yapılır.

NAKİT BEYAN FORMU (FORM) İLE NAKİT AÇIKLAMA TUTANAĞINA (TUTANAK) İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

1) Elektronik ortamda doldurulan Form ve Tutanaklar için sistem tarafından otomatik bir tescil numarası verilir. Form ve Tutanaklara ilişkin tescil numaraları farklı serilerde üretilir.

2) Form ve Tutanakların elektronik ortamdaki kayıtları esas kabul edilir ve herhangi bir ihtilaf durumunda, bu kayıtlar esas alınır.

3) Form ve Tutanak çıktılarının imzalanmasını müteakip bu belgelerin yanlış doldurulduğunun ve bu hatanın memurdan kaynaklandığının anlaşılması halinde, sistemde bulunan önceki kayıt, memur tarafından iptal edilir. İptal işlemi memurun bağlı olduğu idare amirinin uygunluk vermesi ile tamamlanır. İptal durumunda imzalanan kâğıt nüshaların hepsi bir araya getirilerek idarede saklanır. Doğru bilgi ve tespitlere uygun olarak yeni bir belge doldurulur.

4) Sistemlerin bulunmadığı veya teknik nedenlerle çalışmadığı durumlarda, Form ve Tutanaklar kâğıt ortamında doldurulur, ayrıca bu belgeler için ayrı bir tescil defteri tutulur.

Söz konusu defterin sayfaları numaralandırılıp mühürlendikten sonra, her bir sayfa ilgili Gümrük İdare Amirince onaylanır. Kâğıt ortamında doldurulan Form ve Tutanaklar daha sonra sisteme kaydedilir.

5) Form ve Tutanaklarda kişinin kimlik bilgilerine ilişkin bölüm doldurulurken kimlik belgesinin aslının ibraz edilmesi istenir.

6) Form ve Tutanaklar, işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin sistemlerin kurulmasına kadar olan süreçte, EK'teki örneklere uygun olarak kâğıt ortamında doldurulmaya devam edecektir.

13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı “yolcu beraberli nakit kontrolleri” konulu Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Sezai UÇARMAK

Bakan a.

Müsteşar V.

EK:

1-Nakit Beyan Formu (1 Sayfa)

2-Nakit Açıklama Tutanağı (1 Sayfa)

DAĞITIM:

Tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri

EK-1
NAKİT BEYAN FORMU

NO:

Tarih:

BEYANDA BULUNAN KİŞİYE AİT BİLGİLER			
Adı	Soyadı	Getiren kişinin Pasaport No / T.C. Kimlik No	
Doğum Yeri	Doğum Tarihi	Uyruğu	Baba Adı
(Nakdin) Geliş Sebebi (İhracat, sermaye bedeli, transit ticaret vb.):		BEYAN EDİLEN NAKDİN	
		Cinsi	Tutarı
TÜRKİYE'DE ADINA NAKİT GETİRİLEN KİŞİYE İLİŞKİN BİLGİLER			
Adına Nakit Getirilen Gerçek veya Tüzel Kişinin Adı Soyadı veya Unvanı		Gerçek Kişi ise Uyruğu	Adına Nakit Getirilen Gerçek veya Tüzel Kişinin Pasaport / T.C. Kimlik No/Vergi Kimlik No.
Nakdin Kaynak Ülkesi		Formun Düzenlendiği Gümrük Sahası	
İş bu form 1 sayfa 3 nüsha olarak tanzim edilmiştir.			
Tanzim eden memurun; Adı Soyadı, Unvanı, Sicili İmzası		Beyanda bulunan kişinin; Adı Soyadı İmzası	

EK-2
NAKİT AÇIKLAMA TUTANAĞI

NO:

Tarih:

1.Açıklama Yapan Kişinin Adı :	Açıklama Yapan Kişinin Soyadı:	2.T.C. Kimlik No / Pasaport No	
3.Doğum Yeri	4.Doğum Tarihi	5.Uyruğu	
6.Anne Adı	7.Baba Adı	8.Mesleği/İşşigal Konusu	
9.Yerleşim Yeri Adresi	10.Telefon	11.Gidiş Yeri Adresi	12. Telefonu
13.Gelinen Ülke (Türkiye'ye giriş yapıyorsa)		14.Çıkış Yapılacak Ülke (Türkiye'den çıkış yapacaksa)	
15.Açıklanan Nakdin Cinsi- Tutarı (Her bir birim için ayrı bir satır kullanılacak)		16. Tespit Edilen Nakdin Cinsi- Tutarı	
15.a.Para Birimi:	Toplam tutarı:	16.a.Para Birimi:	Toplam tutarı:
15.b.Para Birimi:	Toplam Tutarı:	16.b.Para Birimi:	Toplam Tutarı:
15.c.)Türk Parası/Yabancı Para İle Ödemeyi Sağlayan Belgelerin cinsi:	Toplam Tutarı:	16.c.) Türk Parası/Yabancı Para İle Ödemeyi Sağlayan Belgelerin Cinsi:	Toplam Tutar
17.Varsa Nakdi Gönderen Kişinin Adı Soyadı/Unvanı		18.Nakdi Gönderen Kişinin T.C. Kimlik No / Pasaport No / Sicil No/ Vergi Kimlik No	
19. Nakdin Yurda Getirilme/Yurt Dışına Götürülme Amacı		20. Nakdin Kaynağı	
21.Açıklama Mükellefiyeti İle İlgili Bilgiler		22.Kontrol Sonucunda Yapılan İşleme İlişkin Açıklama	
a.Doğru açıklama yapılmıştır. ☐	b-)Herhangi bir açıklama yapılmamışsa:	b.1.Yapılan idari işlem	
		b.2.Savcılığa sevk ☐	
c.Nakdin Türk Lirası ederi bakımından tutarına ilişkin, müsaade edilen farkı aşan yanlış/yanıltıcı açıklama yapılmışsa:		c.1.Yapılan idari işlem	
		c.2.Savcılığa sevk ☐	
23.Formun Düzenlenme Tarihi		24.Formun Düzenlendiği Gümrük İdaresi	
İş bu tutanak tarafımızca 1 sayfa, 4 nüsha olarak tanzim edilerek imza altına alınmıştır.			
25.Tanzim Eden Memurun	26.Şahitlik Eden Memurun	27.Açıklamada bulunan	

Adı Soyadı	Adı Soyadı	kişinin
Unvanı, Sicili	Unvanı, Sicili	Adı Soyadı
İmzası	İmzası	İmzası